

LUKÁŠ MATOUŠEK

ÓDA NA RADOST

(2008)

pro recitaci, housle, violoncello a klavír

Violino

Tyto noty je **DOVOLENO** kopírovat.
It is **ALLOWED** to make copies of this music.
Es ist **ERLAUBEN** diese Noten zu kopieren.
Est-il **POSSIBLE** de faire des copies de cette musique.

Óda na radost

melodram pro recitaci a klavírní trio
na text stejnojmenné básně Vladimíra Holana ze sbírky Příběhy vynikl v létě 2008
Durata ca 12 minut
Voce parlata – Violino – Violoncello – Pianoforte

Vladimír Holan: Óda na radost (Příběhy str. 219 – 224)

Je líbezný letní podvečer... Letní, protože letní,
a nesmyslný, protože líbezný... Všechno je lehounké
a vše je nahoře a nejvýše je tanec slonů...

Ale do mého srdce padá slza, která dobře ví,
že moře je větší než země,
ale v mém srdci pojednou nejhloběji ožívá
dávno zapomenutá, před půl věkem zemřelá
prostá dívka, služka...

Bylo jí tenkrát dvacet let... Sirotek-panna,
předobraz života, ale tak bez vzoru,
že ani osud nevěděl, čím by si zasloužil její lásku...
Pro lenost současníků nevíme, jaké měla oči,
ale z netrpělivosti současníků vycitují,
že byly důvěřivé a smiřující.
Sama pak byla krásná... Byla to krása bez umění,
krása, která by tedy byla němá,
kdyby nebyla zpívala už kdysi v ráji...
Ale ona zpívala a její zpěv byl tak přítomný,
že i sebemenší vzpomínka
byla by násilím na takové nevinnosti...
Ona se prostě radovala, a nic tedy nečekajíc,
rozdávala radost jiným
a nikdy by tedy nemohla potkat samu sebe...

Nebyla skoro k spatření... Je tedy přirozené,
že muži drželi ustavičnou službu na svém majáku.
Kdekdo ji mohl vidět... Je tedy přirozené,
že ji ženy pomlouvaly mezi svými stehny.
Pak jistý chlapec, osleplý zlatou bulou jejího panenství,
dokázal, že i z božského šílenství
lze se dopustit smrtelného hříchu, a zabil se.
Pupkořezné báby byly uraženy. Všichni ostatní,
ti se skleněnými nosy tak průsvitnými na sopel a chlupy,
se rozzuřili... Lucie („kurva, která přece dosud
ani nezastonala“) musila opustit okres,
ve kterém i břečťan měl žíly naběhlé pohoršením...

Vidím ji v G... Šila po domech, po oněch domech,
ve kterých lesní roh neví, jak vyjádřit
mrzutost ze sádrových sloupů,
a vždycky v sobotu odpoledne poklízela
kancelář místního pivovaru.
Dělala to ráda a pokorně a mlčky,
neboť ona uctívala tajemství —
a já také opravdu nevím,
proč vznikne slovo, verš a kniha,
anebo řeč od hada a ta ze psi ruky...

Byl líbezný sobotní podvečer. Sobotní, protože sobotní,
a nesmyslný, protože líbezný... Vše bylo lehounké
a vše bylo nahoře a nejvýše byl tanec slonů...
Lucie vstoupila do kanceláře, otevřela okna,
a ještě než namočila hadr, všimla si

tříkrálového znamení na dveřích...

Jak (když tam tak stála) byla krásná! Byla to krása bez umění,
krása, která by tedy byla němá,
kdyby nebyla zpívala už kdysi v ráji...
Ale ona zpívala a její zpěv byl tak přítomný,
že i sebemenší vzpomínka
byla by násilím na takové nevinnosti...
Ona se prostě radovala a rozdávala radost
a nikdy by tedy nemohla potkat samu sebe —
a dychtíc po lidské bytosti (jako po ni dychtívá sám zázrak),
přistoupila teď znovu k oknu a dívala se.

Bylo to o svatém Václavě... Spatřila ocún,
za ocúnem pole, vykousané cihelnou,
a potom uličku, ze které ji několik chlapců
posílalo hubičky... Ale ona se tentokráte neusmívala
a začala myslet na světcovo vojsko,
které tudy před věky táhlo celou noc
v zlatohlavových sukních, a jak potom
z moudrosti vévody nedošlo k boji...
Možná, že jenom proto od těch dob slavíme vánoce,
říkala si, a najednou viděla svou maminku,
jak vysypává na vál hrozinky z kornoutu...
Cítila se rázem dětsky, a tedy nesmrtelně,
bylo jí zase devět let, devět je kurů andělských,
už tenkrát ráda zpívala při vůni vánoček
a zase nevěděla nic o pohlaví lůny,
které se bolestně rozvíralo jako ústa kuchařské ryby...
Pohlaví? Ano! Několik chlapců na ni teď volalo,
ale ona měla ruku příliš těžkou,
aby házela věneček na strom —
a zase ruku příliš lehkou,
aby lovila milencovu tvář z díry vysekané do ledu...

Tato švadlenka, zvyklá mít mezi zuby chumel špendlíků,
sáhla si teď podvědomě na své rty,
odstoupila od okna a dala se do práce.
Sám osud, který nevěděl, čím by si zasloužil její lásku,
strhl ji hlavu k podlaze a ona při putnách čiré vody,
tekoucí z pohádkových hor Symplegad,
drhla a utírala to parukou padlého anděla...

Ale najednou se setmělo, setmělo se tak nepředvídaně,
jako by mrak měl být trestán za hřích nejmenšího z paprsků...
Vstala z kleče, rozsvítila petrolejovou lampu stahovačku
a potom drhla z koutu do středu...
V tom drhnutí bylo něco z pily,
která by chtěla nařezati prkna pro laskavější podlahu.
V tom drhnutí bylo něco z tkalcovského člunku,
který by utkával koberec pod nohy Pána Krista.
V tom drhnutí bylo něco z výše chaldejské astrologie,
srážené ke dvěma hvězdám jejích kolenou.
Při tom drhnutí slovo a láska se hledaly,
a když se našly, bylo z toho mlčení...

Ale buď že ji kolem očí najednou
zabzučela kosmonosá masařka
nebo že ji příliš šimravě spadla kadeř do obličejce:
Lucie se prudce ohnala rejžákem
a zasáhla lampu nad sebou. Rozbila ji
a kapky planoucího petroleje
slétly se na její zapocené záda jako hmyz před bouří.
A ona hořela a křičela... A za dva dny umřela.
(1950)

Violino

Óda na radost

Lukáš Matoušek

Melodram pro recitaci a klavírní trio
na text stejnojmenné básně Vladimíra Holana ze sbírky Příběhy
2008

Andante $\text{♩} = 60$

f

6 $\text{♩} = 56$ *pf* $\text{♩} = 60$ *p*

14 *poco rubato* *a tempo*

19 $\text{♩} = 56$ *mf espr.*

24 *mf* *mf* *p*

28 *mf*

33 $\text{♩} = 60$ *p dolce*

40 *p*

45 *poco rubato* *a tempo* *dolce espr.*

52 *mf*

59 *mp*

Je líbezný letní podvečer... Letní, protože letní,
a nesmyslný, protože líbezný...

Všechno je lehounké a nejvýše je
a vše je nahoře tanec slonů...

Ale do mého srdce padá slza,
která dobře ví,
že moře je větší než země,
ale v mém srdci pojednou
nejhlouběji ožívá dávno zapomenutá,
zemřelá prostá dívka, služka...
Bylo jí tenkrát dvacet let... Sirotek-panna,
předobraz života, ale tak bez vzoru, že ani osud nevěděl,
čím by si zasloužil její lásku...

Pro lenost současníků nevíme,
jaké měla oči, ale z netrpělivosti současníků vycit'ují,
že byly důvěřivé a smířující.

Sama pak byla krásná... Byla to krása bez umění,
krása, která by tedy byla němá, kdyby nebyla zpívala už kdysi v ráji...

Ale ona zpívala a její zpěv
byl tak přítomný, že i sebemenší vzpomínka
byla by násilím na takové nevinnosti...

Ona se prostě radovala, a nic tedy nečekajíc, rozdávala radost jiným a nikdy by tedy nemohla potkat samu sebe...

68 *p*

Nebyla skoro k spatření...

75 *p*

Je tedy přirozené, že muži drželi ustavičnou službu na svém majáku.

84 *Pf solo* *p*

Kdekdo ji mohl vidět... Je tedy přirozené, že ji ženy pomlouvaly mezi svými stehny.

91 *Pf solo* *mf* *p* *rit.*

Pak jistý chlapec, osleplý zlatou bulou jejího panenství, dokázal, že i z božského šílenství lze se dopustit

99 *poco piu mosso* *f* *a tempo* *Pf solo* *p dolce* *mf* *p dolce*

smrtného hříchu, a zabil se.

Pupkořezné báby byly uraženy.

Všichni ostatní,

103 *mp* *mp* *mf*

ti se skleněnými nosy tak průsvitnými na sopol a chlupy, se rozzuřili...

Lucie („kurva, která přece dosud ani nezastonala“)

107 *pizz* *p* *f* *arco* *pp* *sul pontic.*

musila opustit okres,

ve kterém i břecťan měl žíly naběhlé pohoršením...

111 *ord.* *ff*

Vidím ji v G...

Šila po domech, ve kterých lesní roh neví, jak vyjádřit mrzutost ze sádrových sloupů,

114 *mf*

a vždycky v sobotu odpoledne poklízela kancelář místního pivovaru.

Dělala to ráda a pokorně a mlčky, neboť ona uctívala tajemství -

119 *Pf solo*

130 *Pf* *rit.* $\text{♩} = 60$ *p*

Byl líbezný sobotní podvečer. Sobotní, protože sobotní,

138 *p*

a nesmyslný, protože líbezný... Vše bylo lehounké a vše bylo nahoře a nejvýše byl tanec slonů...

142 *p*

Lucie vstoupila do kanceláře, všimla si tříkrálového
otevřela okna, a ještě než namočila hadr, znamení na dveřích...

147 *cantabile* *p dolce*

Jak (když tam tak stála) byla krásná! Byla to krása bez umění,

156 *mp*

krása, která by tedy byla němá, kdyby nebyla zpívala už kdysi v ráji... Ale ona zpívala a její zpěv byl tak přítomný, že i sebemenší vzpomínka

165 *p*

byla by násilím na takové nevinnosti... Ona se prostě radovala a rozdávala radost a nikdy

173 *mp*

by tedy nemohla potkat samu sebe - a dychtíc po lidské bytosti (jako po ni dychtívá sám zázrak), přistoupila teď znovu k oknu a dívala se.

183 *mp*

Spatřila ocún, za ocúnem pole, vykousané cihelnou, a potom uličku, ze které jí několik chlapců posílalo hubičky...

188 *Pf solo* *p*

Ale ona se tentokrát neusmívala ... .. (etc) ... Možná, že jenom proto
... z moudrosti vévodky nedošlo k boji... od těch dob slavíme vánoce,

196 *mp*

říkala si, a najednou viděla svou maminku, Cítila se rázem dětsky, bylo jí zase devět let,
jak vysypává na vál hrozinky z kornoutu... a tedy nesmrtelně,

202 devět je kurů andělských, už tenkrát ráda zpívala při vůni vánoček a zase nevěděla nic o pohlaví lúny, které se bolestně rozvíralo jako ústa kuchaře ryby...

208 Pohlaví? Ano! Několik chlapců na ni teď volalo, ale ona měla ruku příliš těžkou, aby házela věneček na strom - a zase ruku příliš lehkou, aby lovila milencovu tvář z díry vysekané do ledu!

215 Tato švadlenka, zvyklá mít mezi zuby chumel špendlíků, sáhla si teď podvědomě na své rty, odstoupila od okna a dala se do práce!

mf *p*

221 Sám osud, který nevěděl, čím by si zasloužil její lásku, strhl ji hlavu k podlaze a ona při putnách čiré vody,

mf *mp* *mp*

225 tekoucí z pohádkových hor Symplegad, drhla a utírala to parukou padlého anděla... Ale najednou se setmělo, setmělo se

p *mp* *f* *mp*

229 tak nepředvídaně, jako by mrak měl být trestán za hřích nejmenšího z paprsků...

231 Vstala z kleče, rozsvítila petrolejovou lampu stahovačku a potom drhla z koutu do středu...

pp

234 V tom drhnutí bylo něco z pily, která by chtěla nařezati prkna pro laskavější podlahu. V tom drhnutí bylo něco

Pf solo *pp*

238 z tkalcovského člunku, který by utkával koberec pod nohy Pána Krista. V tom drhnutí bylo něco z výše chaldejské astrologie, srážené ke dvěma hvězdám jejích kolenou.

242 Při tom drhnutí slovo a láska se hledaly, a když se našly,

Pf solo

246 bylo z toho mlčení...

p

251 Ale buď že ji kolem očí najednou
zabzučela kosmonosá masařka, nebo že ji příliš šimravě spadla kadeř do obličje: Lucie se prudce

Pf solo *Vcl* *mp*

254 ohnala rejžákem
a zasáhla lampu nad sebou. Rozbila ji a kapky planoucího petroleje

mf *fp* *p*

257 slétly se na její zapocená záda jako hmyz před bouří. A ona hořela a křičela...

f *p* *f*

260

262

264 A za dva dny umřela.

ff *pp*

Lukáš Matoušek

výběr komorních skladeb / selected chamber compositions

Letokruhy / Annual Circles (1962) pro flétnu a recitaci / for flute and recitation (text Josef Hrubý)	7´
Preludium a fuga (1967/8) pro klavír / for piano	5´
Intimní hudba / Intimate Music (1968) pro sólovou violu / for solo viola [Chester Music 1984]	6´
- verze pro sólové violoncello / version for solo cello [Chester Music 1984]	6´
- verze pro sólové housle / version for solo violin	6´
Sedm hříchů Hieronyma Bosche / Seven Sins of H. Bosch (1971), (fl, bcl, pf, 1perc)	10´
Ohlédnutí Orfeovo / Orpheus overwhelmed (1973), (fl, vla, arpa/pf)	9´
Proměny ticha / Metamorphoses of Silence (1977) for strings	10´
- 1980 verze pro smyčcové kvarteto / version for string quartet	
Sonáta / Sonata (1980) (vl, pf)	15´
- verze / version (2003) – vl, orch. da camera	
Věvec sonetů / Sonnet Sequence (1997/2000) (vcl, pf)	35´
Stíny a odlesky / Shadows and Reflections (1999/2000) (fl, cl, vl, vla, vcl, pf)	20´
MiN Kaleidoskop / MiN Kaleidoscope (2002) (fl, cl, fg, 2 vl, vla, vcl, pf)	12´
Trio (2002) (cl, vl, pf)	12´
Tři novelety / Three Noveletts (2004) (ob, vl, pf - verze / version fl. vl. pf)	14´
- verze / version (2004) – (ob, 2vl, vla, vcl) (ob, smyčcový orchestr / string orchestra)	
Canones diversi (2009), (vl, cl)	5´
Sonety / Sonnets (2011) (vcl, pf)	19´
Sonáta / Sonata (2014/17) pro klavír / for piano	12´
Půlnoční capriccio (2020) (vl)	4´
Smyčcový kvartet (2021)	9´

Diskografie / Discography

CDs:

- Lukáš Matoušek: Chamber Music; Studio MATOUŠ MK 0044-2931** (1998)
Vzpomínka na pana Sudka, Barvy a myšlenky, Proměny ticha, Aztékové,
Sonáta pro housle a klavír, Pečeť mlčení (Sigillum silentii), Fanfára 17.listopadu
- Lukáš Matoušek: Věvec sonetů** pro violoncello a klavír; **Lukáš Matoušek LM 0001-2131** (2010)
- Atelier I; Editio Český rozhlas CR 0115-213** (1999), Kořeny času [Radices temporum] pro orchestr /
Roots of the Time for orchestra
- Bambini di Praga - Concerto piccolo; BONTON Music a.s. 71 0525-2** (1997) - Květ z ráje
- Rubinstein, Hindemith, Bloch, Matoušek; ARTA Records F1 0062-2** (1995) Intimní hudba pro violu
- Münchener Flötentrio; CAVALLI RECORDS CCD 267** (2004) - Mozaika
- Umělecká beseda, Komorní hudba členů; Studio MATOUŠ MK 0059-2132** (2011)
Trio pro klarinet, housle a klavír
- Svár teorie s praxí (14) 2017; Nakladatelství AMU (2017), přílohové CD k publikaci Generace? –**
Sedm smrtelných hříchů Hieronyma Bosche

Records:

- Sonatori di Praga; LP - Panton 11 0392** (1975); **Sedm hříchů Hieronyma Bosche**
- Hommage à Machaut; LP - Panton 8111 0056** (1978); **Hoquet Guillaume de Machaut**
- Severáček; LP - Panton 8112 0416** (1983); **Klárčina říkadla**
- Hudba pro žestě / Brass Music; LP - SUPRAPHON 1111 3903** (1986); **Vzpomínka na pana Sudka**

E-MAIL cameralis.lukas@gmail.com

CZ <http://www.musicbase.cz/skladatele/618-matousek-lukas/>

EN <http://www.musicbase.cz/composers/618-matousek-lukas/>